

# Şehrin Maafızası

YeniGün GAZETESİ'NİN  
ÜCRETSİZ KÜLTÜR-SANAT İLAVESİDİR

CİLT: 2 • SAYI: 5

HAZIRLAYANLAR: SADIK GÖKCE - ANUŞ GÖKCE

7 OCAK 2020 CUMA



**KONYA  
BÜYÜKŞEHİR  
BELEDİYESİ**

KONYA BÜYÜKŞEHİR  
BELEDİYESİ'NİN  
KATKILARIYLA



## •İNSANI TANIMAK

PROF.DR. AHMET SEVGİ

•TAYYAR YILDIRIM'IN ŞİİRLERİNDE BİÇİM, TEMA VE EDEBİ SANATLAR  
ANUŞ GÖKCE

•GÜLLÜKBAŞI İLKOKULUNUN YAPILIŞ ÖYKÜSÜ

MUSTAFA ÖZCAN

•TAYY-İ ZAMAN

FATMA TUTAK

•PROFESYONELLERE SAHAYI DAR EDEN AMATÖRLERİ VARDI KONYA'NIN  
MUSTAFA GÜDEN

## EDİTÖRDEN...

**İ**lavemizin ikinci cilt beşinci sayısını sizlerle buluşturmaktan mutluyuz.

İşin başında olduğumuzu ve size ulaştığımız her sayıda daha kaliteli bir ilave ile karşınıza çıkmak zorunda olduğumuzu hissediyoruz. Bütün çalışmalarımızı bu yolda ve bu gaye ile yürütüyoruz. Ancak bazen işler bizim istediğimiz gibi yürümüyor. Bizim işte şimdidi oldu dediğimiz bir sayı bir öncekinden zayıf kalabiliyor. Ama bu ilavenin hazırlanmasında emeği geçen bütün yazarlar ve diğer emek sahipleri hep iyiyi ve güzeli arıyoruz.

İyi ve güzelin kişiye göre değiştiğinin bilincindeyiz. Bu bilince sahip olan kimseler olarak en azından okuyucuların büyük çoğunluğunun beğenisini kazanmayı hedefliyoruz. Bu başarıyı yakalayabilişek kendimizi mutlu hissedeceğiz. Ancak bu mutluluk bizi rehavete sürüklemeyecek bilakis daha da kamçılacak ve sınırlarımızı mümkün meritebe zorlamaya sevk edecektir.

İlk sayımızda da belirttiğimiz gibi bu ilaveyi çıkartmaya karar verdiğimizde hiçbir maddi gelir gözetmedik. Tek gayemiz Konya Kültürüne hizmet etmek ve Şehrin Hafızasına bir şeyler ekleyebilmektir. Bunu bir nebze de olsa başara bildiğimizi düşünüyorum.

\*\*\*

Konya kültür çalışmaları konusunda faal bir şehir... Şehrimizde bulunan birçok Sivil Toplum Kuruluşu hemen hemen her hafta bir etkinlik düzenliyor. Pazar günleri hariç her gün bir etkinliğe katılma şansınız var.

Konya'nın en köklü Sivil Toplum Kuruluşla-



**SADIK  
GÖKCE**

sadilgokce@hotmail.com

ından birisi olan Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi 2020 etkinlik takvimini 8 Şubat'ta (yarın) başlatıyor. Konya Şehir Meydanında bulunan Kılıçarslan Konferans Salonunda düzenlenecek etkinlikler her hafta cumartesi günleri saat 14'te yapılacak.

Yine aynı salonda farklı günlerde Konya Fikir ve Sanat Adamları Derneği, Konya Turizm Derneği, Selçukya Derneği konferanslar düzenliyorlar.

Türk Ocakları Konya Şubesi kendi binasında cumartesi günleri saat 14'te konuşmacılarını dinleyiciler ile buluşturuyor.

Konya Aydınlar Ocağı her Salı akşamı İl Halk Kütüphanesi Konferans Salonunda düzenlediği etkinlikler ile kültür severleri ağırlamaya devam ediyor.

Sayıdıklarının dışında onlarca demek daha kültür faaliyetlerine devam ediyor.

Yani bilgi edinmek isteyenler bu Sivil Toplum Kuruluşları ve demekler tarafından düzenlenen etkinliklere katıldıkları takdirde bu amaçlarına ulaşabilirler.

Öğrenmenin yaşı yoktur. Merak eden öğrenir, öğrenen merak eder.

## ACZİMİN GİRYESİ



**Ahmet  
Sevgi**

### YENİ BİR İNSAN TİPİ

Elek elek şu kara toprağı elesek,  
Damla damla gözyaşlarımızla sulasak,  
Acep, yeni bir insan tipi yeşerir mi?  
Duâlarla geceyi gündüze ulasak.

(Ahmet Sevgi)



## İNSANI TANIMAK...

**G** ençliğimde ilk okuduğum kitaplardan biri de "Alfred Adler" in "İnsan Tabiatını Tanıma" adlı eseriydi. (Alfred Adler, İnsan Tabiatını Tanıma, Çeviren: Dr. Ayda Yörükkan, Ankara-1973.) O gün bugündür insanları tanımaya çalışıyorum, ama nâfile... Çünkü her insan ayrı bir dünya... Yani insanları tanıyabilmek için bulunmuş bir formül veya sihirli bir değnek yok. Belki bazı prensiplerden bahsedilebilir.

Atalarımız "İnsanın alacası (kötü huy) içinde, hayvanın alacası dışında" der. Biz biliriz ki merkep inattır, tilki kurnazdır, deve kindardır. Ama hayvanat nevinin aksine, insanoğlu farklı farklı karakterlere sahip... Kimin kurnaz, kimin bencil, kimin dalkavuk kimin menfaatperest olduğunu ilk bakışta bilemeyiz. Doğru hüküm verebilmek için birtakım tecrübelerden yararlanmamız gerekir.

Öncelikle belirtelim ki Hz. Ali'nin ifadeyle "İnsan, dilinin altında saklıdır." Yüz yüze görüşüp konuşmadan, sohbetlerini dinleyip yazılarını okumadan onu hakkında tanyamazız. Uzaktan davulun sesi hoş gelir misali başkalarının övgüleri yahut yergileri bizi yanıltabilir.

Büyüklerin ifadesiyle, bir insanı iyi tanıyabilmek için onunla yolculuk veya alışveriş yapmak lazım. Borcuna sadık mı, sattığı malın kusurunu söylüyor mu, pazarlık yaparken nalıncı keseri gibi hep kendine mi yontuyor? Yolculuk esnasında lokantada hesap ödeneceği zaman gerilerde kalıyor mu? Bunlar muhatabımızı tanıma bakımından bizlere önemli ipuçları verebilir.

Bir mirası bölüşürken takındıkları tavırlar da insanları tanıma bakımından önemlidir. Mirasın kaymağına konmak isteyenler yahut kura sonucu kendine çıkan hisseye razı olmayıp tekrar kura çekilmesini talep edenler biliniz ki menfaatlerine düşkün kişilerdir.

La Bruyere'in "Bir insanı tanımak istiyorsanız onu büyük bir mevkie getiriniz." sözü de önemlidir. Kişinin makam ve mevkii yükseldikçe, olgun başak misali boynu eğiliyorsa yani tevazuu artıyorsa ne âlâ... Bilakis makam-mevki ile birlikte gurur ve kibri de kabarıyorsa hemen notunu verebilirsiniz.

PROF. DR  
AHMET  
SEVGİ

Diğer taraftan, hak ettiğinden daha fazla değer verildiğinde hemen şımaranların da mayasının bozukluğundan şüphe etmemek lazım...

Tabii ki bunlar başkalarını tanıyabilmek için ortaya atılmış görüşler. Peki, kendimizi nasıl tanıyacağız? Aslında kendimizi tanımak başkalarını tanımaktan daha güç... Ne var ki öncelikle kendimizi tanımak zorundayız. Esasen bizim kültürümüzde Hakk'ı bilmenin yolu da kendini bilmekten geçer.

O Zaman gelin, sakın bir köşeye çekilelim ve kendi kendimize şu soruları soralım:

1-Fedakâr mıyım?

2-Cehennemden çıkarken veya cennete girerken yanındakilere 'lütfen siz buyurun' diyebilir miyim?

3- Bana kötülük yapana da iyilik yapabiliyor muyum?

4- Komşularım, benden kendilerine bir kötülük gelmeyeceğinden emin midirler?

5- Zerre miktarı da olsa kalbimde haset var mı?

6- Düşmanlarımla felaketine seviniyor muyum, üzülmüyor muyum?

7- Yüzüme karşı övdüklerinde rahatsız oluyor muyum?

8- "Ben" demekten sakınıyor muyum?

9- Başkalarına yük olmama konusunda duyarlı mıyım?

Bu soruları samimiyetle cevaplandırın. Vereceğiniz olumlu veya olumsuz cevaplar ışığında eminim kendinizi daha yakından tanıma imkânı elde edeceksiniz.

Doğrusunu söylemek gerekirse, insanı tanımak çok zor... Yukarıdan beri sıraladıklarımızı "körün fili tarifi" olarak değerlendirebilirsiniz. Alexis Carrel boşuna "İnsan Denen Meçhul" dememiş her halde...

## TAYYAR YILDIRIM'IN ŞİİRLERİNDE BİÇİM, TEMA VE EDEBÎ SANATLAR



**ANUŞ  
GÖKÇE**

**T**orosların bağı yanık çocuğu, halkın dili, gören gözü, derdiyle dertlenen sevinciyle eğlenen derviş ruhlu şair... Tayyar Yıldırım.

Önümde Tayyar Bey'in ilk şiir kitabı "Gönül Sızımın Bam Telleri" adlı eseri duruyor. Mart 2019'da Çimke Yaynevinden çıkan kitaba Prof. Dr. Saim Sakaoğlu tarafından çok anlamlı bir takdim yazısı kaleme alınmıştır. Önsöz yazısında şair hayatını, sanat zevkini, emellerini ve hedeflerini kısaca özetlemiştir. 134 şiirin yer aldığı kitapta şair bizleri her biri birbirinden farklı özel ve güzel dünyalara davet etmektedir.

Tayyar Yıldırım'ın zevkle ve beğenerek okuduğum bu şiir kitabını siz okurlara tanıtmak istedim. Türk kültürünü özümseyen, medeniyetin inşası konusunda bir kerpiç de kendisi ekleyen ve gelecek nesillere ışık tutmak isteyen bu muhterem kardeşimizin fikirlerini sizlerle paylaşmak istedim. Öncelikle şair hakkında kısaca bilgi vereyim.

### Tayyar Yıldırım

Tayyar Yıldırım 1959 yılında Seydişehir'e 30 km uzaklıkta Oğlakçı köyünde dünyaya geldi. Nüfus kaydı 3 yıl sonra 26 Nisan 1962 olarak düzenlenmiştir.

Çocukluğu, bütün Anadolu köylülerin durumu gibi yokluk ve fakirlik içinde geçti. Kışın okul, yazın ise tarlada ailesine yardım ederek ilkokulu köyünde tamamlayan Yıldırım, 1972 yılında Devlet Parasız yatılı Okulu Sınavlarını kazanarak Ereğli'de bulunan İvriz Öğretmen

Lisesi'ne kayıt oldu ve 1978 yılında buradan mezun oldu.

1980 yılında İzmir'de bulunan Hava Teknik Okullar Komutanlığından Hava Astsubayı olarak mezun oldu. Yurdun çeşitli yerlerinde 24 yıl görev yaptıktan sonra 2005 yılında Konya 3. Ana Jet Üs Komutanlığından emekli oldu.

2000 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. 2013-2017 yılları arasında TEMAD (Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği) Konya İl Başkanlığı görevinde bulundu.

Edebiyata ve şiire çocukluk yıllarından itibaren merak saran şairin 400'ü aşkın şiiri vardır. Yerel gazete ve ulusal haber sitelerinde köşe yazarlığı yapan şair, Kon-



ya'da bir yerel gazetede yazılarına devam etmektedir. Evli ve üç çocuk babası olan şair yazdığı şiirlerini genellikle "facebook" ta paylaşmaktadır.

### Şiire Başlaması

Tayyar Yıldırım kitabına yazdığı önsözünde şiire çocukluk yıllarında başladığını söyler. Ortaokul ve lise yıllarında yazdığı şiirleri 12 Eylül 1980 darbesinden sonra babası "çocuğun başına bir iş gelmesin" diye yakmıştır. Onun için maalesef çocukluk dönemine ait şiirleri elimizde mevcut değildir. Her halde elimizde mevcut en eski şiiri "Bu Benim İlk Şiirim" adlı şiiridir. Yazım tarihi kitapta verilmemiştir. 1980 yılından önce yazıldığı tahmin edilmektedir. Şair, "Bu benim ilk şiirim, hece kafiye bilmem" demiştir ama alçak gönüllüğünden olsa gerek heceyi de kafiye de yerli yerinde kullanmıştır.

Şiir Defterinin yakılması Tayyar Yıldırım'ı yıldırmamış. İçinde bulundurduğu şiir yazma aşkını daha ileri taşımış, 2000 yılından itibaren birbirinden güzel şiirler yazmaya başlamıştır.

### Şiirlerinde ölçü

Tayyar Yıldırım şiirlerini hece vezniyle yazmıştır. Kendi ifadesinde serbest tarzda şiirler de yazdığını belirtmiştir. Genellikle 6+5, 4+4+3 duraklı 11'li hece vezni kullanır. 7+7 duraklı şiirler de yazmıştır. Hem muhteva bakımından insanı duygularını içeren hem de şekil bakımından göze hitap eden ve doyuran 7+7 duraklı beş dizeli şiirine bir örnek verelim:

#### MERHAMET

Tarihin sınavından geçiyorken insanlık,  
Diyemezsin "bize ne?" öfke ile bir anlık.  
Nasıl aydınlanacak bu zifiri karanlık,  
Taşımazsan üstünde ağır mesuliyeti  
Yeşertelim yeniden kalplerde merhameti  
...  
Güya "Büyük Milletler" çağrılarını barışa.  
Barış mı gelir böyle hep vuruşa vuruşa  
Çıkarları uğruna girmişler bir yarıya  
Bu mudur belletilen Garbın Medeniyeti  
Yeşertelim yeniden kalplerde merhameti..  
(s.46 vd.)

### Şiirlerinde Biçim Ve Kafiye Özellikleri

Tayyar Yıldırım, şiirlerinde milli nazım şeklimiz olan dörtlük kalıbını kullanmıştır. Bazı şiirleri beş dizelidir. Çoğunlukla tam ve zengin kafiye kullanmıştır. Şiirlerinde



abab- cccb, ddda ses uyumunu en çarpıcı özelliğidir.

Şair, "İstanbul" ve "İzmir İle Hasbihal" şiirlerini beyit formunda yazmıştır. Dörtlükler halinde yazdığı şiirlerinde yer yer bazı şairlerin dizelerini alarak ana temaya göre dizeler eklemiştir.

Örnek:

Bu Vatan Bizim

...

"Görmedik o günü nasıl bilelim?"

"Oynayalım sermest olup gülelim"

Zevk-i sefa edip zevke dalalım"

Diyerek zamanla ayrıldık böyle. (s.80)

### Şiirlerinde Tema

Şiir yazmaya çocukluk yıllarında başlayan Tayyar Yıldırım, şiirlerinde daha çok içinden çıktığı toplumu anlatır. Köy hayatı, yokluk, fakirlik, yazın tarlada çalışma, koyun gütmeye, kışın erkeklerin gurbete çıkarak evine ekmek parası göndermek gibi ağır yaşam şartları şaire ilham kaynağı olmuştur.

Doğruluk, sadakat, adalet, vatan ve milliyet duygusu, ahde vefa gibi asil duygular şairin hayatının genel prensipleri olmuş, şiirlerinde de bu konuları işlemiştir.

Şair, cehalete karşı savaş açar. İnsanın başına ne gelirse cahillikten geldiğini, memleketin hep cahillik yüzünden geri kaldığını, herkesin okuyup yazarak bilmediğini öğrenmesini ister.

### CEHALET

En büyük beladır başa cehalet  
Okuyup yazarak ezmeli onu



Onunla yok olur bil ki saadet

Dağlara taşlara yazmalı onu...(s.25)

Şairin en büyük derdi günümüzde ahlakın yerle bir edildiği, insanlığın yok edildiği, hırsızlığın, zulmün revaçta olduğu bir toplumu kendine getirmektir. İnsanın doğuştan sahip olduğu güzel hasletleri yeniden hayata geçirmektir. Zulme ve haksızlığa uğrayanların yanında olarak haksızlığın ve adaletsizliğin kol gezdiği bir ortamda doğruluğu, adaleti, hakkaniyeti tesis etmektir.

### YANDI İNSANLIK

Eğer buysa i'zan, feraset buysa  
Yetişin söndürün yandı insanlık!  
Menfaat bürümüş, gözler perdeli  
Bu günde kalmadı düdüdü insanlık

...

Değerler göz ardı, madde revaçta,  
Zenginün ümidi harpte savaşta  
Mazluma zulmü hak görür başta  
Hayvanlar sirkine döndü insanlık...

(s.66)

Şair köyüne âşıktır. Köyünün doğa

güzelliklerine, insanlarına âşıktır. Toprağının verdiği nimetlere müteşekkirdir. Onun için toprağını, Seydişehir'i çok sevmektedir. Vefalıdır memleketine doğup büyüdüğü topraklara, koyun güttüğü dağlara, su içtiği pınarlara, ekin biçtiği yaylara, tırpana orağa... Şiirleri buram buram köyünün havası ve doğası kokar.

### MAHKÛMDU HAYAT

İlimden uzaktı, bilmezdi fenni,  
Acemi çırağa mahkûmdu hayat.  
Zülüfler örgülü yanakta beni  
Aynaya tarağa mahkûmdu hayat

...

Tarlası taşlıktı sürülmez derin,  
Zorlu çileydi, sürün ha sürün!  
Ne kadar işlesen vermezdi ürün  
Verimsiz toprağa mahkûmdu hayat

...

İşini görürdü dostla yabancı,  
Elinde nasırı yüzde çibanla.  
Tohumu ekerti kara sabanla  
Verimsiz toprağa mahkûmdu hayat.

...(s.43)

### SEYDİŞEHİR BİR ŞİİR

Yüreğimde sevdam, alın yazımsın  
Yazalım bir şiir gel Seydişehir  
Horasan yurdusun, körpe kuzumsun  
Yüreğim seninle bil Seydişehir

\*\*\*

Dünyaya açılan kapım oldun sen  
Benim öz mekânım, yapım oldun sen  
Başucumda duran tapum oldun sen  
Gönülden gönüle yol Seydişehir...  
(s.86 v.d.)

Şair şiirin devamında Seydişehir'in doğal ve tarihi güzelliklerini, sit alanlarını, gezilebilecek yerlerini, stratejik konumunu dile getirir.

Şair vatan ve millet sevgisiyle dopdoludur. Gençlerin vatanına sahip çıkması, üç kuruş menfaat uğruna milli hasletlerinden vaz geçmemesini öğütler.

#### BİR VATAN BİR BAYRAK YETER

Gelmeyin üstüme kara yasım var  
İhanet derdinden ağlayasım var.  
Ne malım ne mülküm ne mirasım var  
Bir vatan bir millet bir bayrak yeter.

...

Ölüme koşuyor yirmilik yiğit,  
Ölü değil adı şehittir şehit  
Duysun bütün dünya, duysun tüm muhit!

Bir Vatan, bir Millet bir Bayrak yeter...

(s.79)

Tayyar Yıldırım'ın Şiirlerinde kullanılan hadis, atasözleri ve deyimler

Tayyar Yıldırım şiirlerini coşkulu bir anlatıyla dile getirir. Bol bol atasözü, deyim ve hadislere özlü sözlere yer verir.

Hadis: Merhamet etmeyene merhamet edilmez. (Hadis)

Komşusu aç iken tok yatmak haramdır.(hadis) (Merhamet şiiri, s.47)

Türkü sözleri; "Sürüler içinde Sürmeli koyun" (teftiş şiiri, s.56)

Masal girişi; "Bir varmış bir yokmuş" (Yazıp Geçmişiz, s.56)

Atasözü: "Veren el verir de alan el bunu bilmez" (Sağ elin verdiğini sol el duymasın. s.47), "Taş yerinde ağırdır." (s.112), "Bozacının şahidi şıracı olur."(s.139), "çalıyı dolaşmak" "İtle dolaşmaktansa çalıyı dolaşmak yeğdir" atasözünün bir parçasıdır. (s.31).Emeksiz yemek olmaz (s.22), Akılsızla gezilmez (s.17)

Deyimler; Sermayeyi kediye yüklemek (s.13), "adam olmak"(s.94), Sapla samanı ayırt etmek(s.83), aklını başından almak, sefa sürmek (s.101), çırayı yakmak(s.143), yumuşak başlı olmak (s.41), burnu Kaf dağında olmak (s.9), Pamuk ipliğine bağlı olmak (s.11)



Deyiş: Ben isterim/ Ben istemem (s.39)  
Edebi sanatlar: Tayyar Yıldırım şiirlerini edebi sanatlarla da süslemiştir. En çok telmih, teşhis, tenasüp, mübalağa ve teşbih sanatlarını şiirlerinde görmek mümkündür.

Telmih: "Yandı İnsanlık" adlı şiirinde "Neron'un tahtına kaldı İnsanlık" dizesinde Roma'yı yakan Roma İmparatoru Neron'u hatırlattır.

"Zaman" şiirinde "Düşürür Mecnun'u çölde Leyla'ya" dizesinde yine bir hatırlatma vardır. "İzmir İle Hasbıhal" şiirinde yine Ümit Besen'e atıfta bulunarak telmih sanatını işlemiştir. "Sarıkamış" adlı şiirin 3. dördlük 4. dizesinde "Zafer çok yakında" diyerek Rum suresinin ilk ayetlerine, Fetih Suresinin 18. ve 19. ayetlerine atıfta bulunmuştur.(s.96) "Bana İnanmıyorsun" adlı şiirinde "Allah'a daha yakın" sözünü kullanarak Maide suresinin 35. Ayetini hatırlatmıştır. (s.105), "Yunus'ça yürürüm, doğrudur yolum"(s.151) dizesinde yine Yunus Emre'ye dikkat çekmektedir.

Tenasüp: Şair eş anlamlı kelimeleri bir arada kullanarak şiirin anlamına zenginlik katmıştır. Ben "bitti" diyorum sen "yok" diyorsun (s.139)

Mübalağa sanatı: Tayyar Yıldırım şiirlerinde mübalağa sanatını da sıkça kullanır: Göğe direk dikmek, yıldızları ye-

rinden sökmek (Umut Benim Ekmeğim, s.60)

Teşhis: "İstanbul" şiirinde "Boğazın sularında yıkansın mahzun yüzün" dizesinde İstanbul'a kişilere has bir özellik verilmiştir. Şair İzmir ile hasbıhal şiirinde Basmane Garı'na "alnundan öpeyim" diyerek yine insana ait bir özelliği cansız varlıklara yüklemiştir. Gökyüzünün matem tutması (s.142)

### SONUÇ

Tayyar Yıldırım'ın şiirlerini, edebi şahsiyetini elimden geldiğince tahlil etmeye çalıştım. Şüphesiz bazı eksikliklerim ve gözümünden kaçtığı noktalar olmuştur.

Doğruluk, kadirşinashık, adalet, kahramanlık, milli ve dini duyguları güçlendiren, örf adet ve geleneklerimizin yaşatılması, memleket sevgisi, ahde vefa gibi güzel hasletlerimizin gençlere kazandırılması konusunda kalemimi ve yüreğini Türk Milletinin emrine veren Tayyar Yıldırım'ı bu güzel eserlerinden dolayı tebrik ederim.

İmanlı, Türklük şuurunu yükselten, milletini ve vatanını seven yetişmesi dileği ile.



'Tiryaki Sözleri'nin  
GÖLGESİNDE



Ahmet  
Sevgi

اك متين نقطة استناد انسانك كندی قوتی در.

En metin nokta-i istinad insanın kendi kuvvetidir.

(Cenap Şahabeddin)

ACIMIZ VE GÜCÜMÜZ

En sağlam dayanağımız kendi gücümüzdür,

Düşsek de kalsak da acı, kendi acımızdır.

(Ahmet Sevgi)



## GÜLLÜKBAŞI İLKOKULUNUN YAPILIŞ ÖYKÜSÜ

### GİRİŞ

Konya'da 1945 yılından itibaren okula duyulan ihtiyaç giderek fazlaşmıştır. Bu ihtiyacı karşılamak üzere birtakım planlamalar yapılır. Meram'da bir okul yapılması arzu edilir. İki yıl sonra Şükrü Doruk'un önderlik etmesiyle, halkın ve devletin katılımıyla bu ihtiyaç karşılanmıştır. Ancak Güllükbaşı'nda o zamanki adıyla Küllükbaşı'nda ise bu ihtiyacı karşılamak bu kadar kolay olmamıştır.

Öncelikle Küllükbaşı nasıl bir yerdir? Bu konuda biraz bilgi vermek gerekmektedir.

Belediye Başkanı Dr. Muhsin Faik Dündar'ın en başarılı işlerinden birisi şüphesiz ağaçlandırma ve çiçeklendirme işidir. Onun zamanında Hükümet Meydanı'ndan İstasyona kadar uzanan ana cadde tamamen çam ve akasyalarla ağaçlandırılmış, gölgelikler çiçeklendirilmiştir. Şehrin ikinci derecedeki caddeleri, şehri kasabalara bağlayan geniş yollar da ağaçlandırılmış, bakımı temin edilmiştir. Namık Ayas'ın hatırlatığına göre acilen ağaçlandırılması gereken yerlerden birisi de Küllükbaşı'dır. Küllükbaşı meydanını herkes bilir. Burada yaz aylarında yağmur suları birikir, sıtma sinekleri ürer, kurbağalar sereyatlar yapar. Bu meydan aynı zamanda Konya'nın göbeğinde, bir ilkokulun uzantısında da bulunmaktadır. Bu meydan için ortalıkta çeşitli söylentiler dolaşır. Kimisi burasının çocuk bahçesi, kimisi Konya'nın ikinci bir pazar-yeri olacağını söyler. Namık Ayas ise buranın bir an önce ağaçlandırılması gerektiğini ifade etmiş, ağaçlandırmanın bu işlere zarar olmayacağını ileri sürmüştür. Yazısının sonunda da bu muhitte yaşayan bu insanların böyle bir istekte bulunduğunu, bu isteğine yakından ilgi gösterilmesi gerektiğini, böylelikle Küllük meydanının bir Güllük meydanı, bir Gülistan haline gelebileceğini belirtmiştir.1

Kız Öğretmen, Tatbikat okulunun cephesini kucaklayan ve okul yavrularının oynama ve teneffüs yeri sayılan Küllükbaşı'nın göğsündeki çukurluklar kapatılmıştır. Tatbikat okulu, yerinde devamlı kalacak ise Küllükbaşı'nın sınırı çevrilmek suretiyle duvar, su, ağaçlanma, tesviye gibi işleri kavuşturulmak ve tamamıyla okul ihtiyacına tahsis etmek ge-

### MUSTAFA ÖZCAN



rektiği fikri dillendirilmiştir.2

Ancak çok geçmeden Küllükbaşı alanı yine sular altında kalmıştır. Sebebi de yağmur sularının kanal menfezlerinden sınırlarak biraz alçakça olan kenarlardan dolmasıdır. Mümkünse bunun önüne geçilmesi temenni edilmiştir.3

Dr. Lebib Karan'a göre Konya'nın belli başlı semtlerinden birisi Küllükbaşı'dır. Burası bir alandır ve bir köşesinde Konya ve Edirne Kız Öğretmen Okullarının Tatbikat İlkokulu vardır. Dolayısıyla pek çok okul öğrencisinin oynadığı bir çocuk alanı sayılabilir. Ayrıca burası mahalleli çocukların toplantı yeridir. Konya'nın oldukça orta bir yeri olduğu halde, büyük caddelerden biraz kenarda kaldığından, burası pisliklerin gizlendiği bir yer gibi de kullanılmaktadır. Şems-i Tebrizî mezarlığının temizlenmesi ve parkeye tahvili işi vesilesiyle sökülen mezar ve duvar taşları da bu alana atılmış durmaktadır.

Dr. Lebib Karan, yağmurlardan, eriyen karlardan bahsetmiş Küllükbaşı'nın nasıl bir göl ve bataklık haline geldiğini de anlatmış, Kız Öğretmen Okulu ve onun Tatbikat İlkokulu hekimi bulunduğunu hatırlatarak, bu soruna, Valiliğin de ilgisini çekmeye çalışmıştır. Burasının bir an önce Küllükbaşı'lıktan çıkarılıp park haline konularak Güllükbaşı haline konulmasını istemiştir.4

Geçen zamanla birlikte Küllükbaşı'nda okul yapılması fikri giderek ağır basmıştır. Çünkü bu ihtiyaç çevrede çok belirgin bir şekilde hissedilmiştir. Ayrıca Konya Valiliği zamanı gelince harekete geçmiş, yeni bir okulun, Küllükbaşı mevkiinde yapılmasına karar vermiştir.

### İlk Hazırlıklar

Konya Valiliği hemen ihale şartnamesi hazırlattırması ve ihaleye çıkılmasını emretmiştir. Bu iş için verilen ilâna göre inşaat 25

gün müddetle ve kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır. Bu işin keşif bedeli 58931 lira 56 kuruş olup geçici teminat 4196 lira 55 kuruştur. İhale 7.7.1947 Pazartesi günü saat 15.00 de Konya Hükümet Konağı'nda il sürekli komisyon odasında yapılacaktır. İsteklilerin bu işin keşif dosyasını tatiller hariç her gün Bayındırlık Müdürlüğü'nde görebilecekleri ifade edilmiştir. Bu işi almak isteyenlerin en az 30.000 liralık bina inşaatı yaptıklarına dair belge göstermeleri gerektiği hatırlatılmıştır. Ayrıca belirtilen geçici teminatı Özel Saymanlığa yatırmaları istenmiştir<sup>5</sup>.

Yapılan ihale sonucunda 47090 liraya müteahhit Mehmet Abka'nın okulun inşasını aldığı duyurulmuştur<sup>6</sup> Abka, inşaatı alabilmek için keşif bedelinden yüzde 20 kuruş 15 santim indirim yapmıştır.<sup>7</sup> Daha sonra okulun işgal edeceği sahanın tesviyesi yapılmış, temel kazılmasına başlanmıştır. Bir hafta sonra da temel atma töreninin gerçekleştirileceği açıklanmıştır<sup>8</sup>.

Bu arada Küllükbaşı'na yapılmakta olan ilkokula ad aranmıştır. Meraim okulunun inşasını üzerine alarak faaliyete geçen Şükrü Doruk'a özenilmiş, okula, Mustafa Keleş Okulu adının uygun olacağı ileri sürülmüştür.<sup>9</sup> Ne var ki bu öneri kamuoyunda benimsenmemiş olacak ki, basında bir daha Mustafa Keleş adı hiç geçmemiştir.

### Temel Atılışı ve İnşaatın Safhaları

Şehrin en kalabalık semtlerinden biri olan Güllükbaşı'nda yaptırılması kararlaştırılan ilkokulun temeli 15 Ağustos 1947 tarihinde atılmıştır.

Törende Vali Vekili Hilmi Yurdakul, Emniyet Müdürü, Jandarma Komutanı, Milli Eğitim Müdürü, Bayındırlık Müdürü, özel idare ve diğer dairelerle okul müdürleri, Başöğretmenler, Milli Eğitim ve daireler mensupları ve halk bulunmuş, bayraklarla süslenmiş meydana betonarme olarak yaptırılacak temeller etrafında toplanılmıştır.

Namık Ayas'ın, Konya Valisinin okul yapımı konusundaki ısrarlı çalışmaları ve ilköğretim alanındaki kazançlarından bahsettiği ko-



nuşmasından sonra temel atılmış, müteahhit tarafından da ikramlarda bulunulmuştur.<sup>10</sup>

Valilikçe yaptırılmakta olan bu yeni ve örnek okulun inşaatı hızla ilerlemiş, ikinci kısım inşaatın ihalesine geçilmiştir. 11477 lira 81 kuruşluk iş 3.11.1947 tarihinden itibaren 16 gün müddetle açık eksiltmeye çıkarılmıştır. Eksiltme ve ihale 19 Kasım Çarşamba günü saat 15.00 de İl Daimî Komisyonu'nda yapılacağı duyurulmuştur. Geçici teminat 860 liradır. Keşif ve şartnamenin her gün Milli Eğitim Müdürlüğünde görülebileceği bildirilmiştir.<sup>11</sup>

Okulun çatı ve ihata inşası hazırlanan keşfe göre ilk işlerin müteahhidi olan Mehmet Abka'ya verilmiştir. Yine okulun üçüncü ve tamamlayıcı keşfinin yakında yapılacağı ve tahminen 1948 Şubat'ı içinde ihale edileceği ifade edilmiştir.<sup>12</sup>

Milli Eğitim Müdürlüğü, Merkez Küllükbaşı Okulunun 6746 lira 12 kuruş keşif bedelli üçüncü kısım inşaatı 17.12.1947 tarihinden itibaren 19 gün müddetle açık eksiltmeye çıkarmış, eksiltme ve ihalenin 5.1.1948 Pazartesi günü saat 15.00'te İl Daimî Komisyonu'nda yapılacağı açıklanmış, geçici teminatın 51 lira tuttuğu bildirilerek, öteki şartlar sayılmıştır.<sup>13</sup> Gerçekten de Güllükbaşı ilkokul binasının son ihalesine yönelik çalışmalar yürütülmüş, Bayındırlık Müdürlüğünce hazırlanan 53816 lira 74 kuruşluk inşaat, 5.1.1948 tarihinden 2.2.1948 tarihine kadar 27 gün müddetle kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır. Eksiltme ve ihalenin 2.2.1948 Pazartesi günü saat 15.00'te İl Daimî Komisyonunda yapılacağı geçici teminatın 4036 lira olduğu, taliplerden bu işi yapmağa ehliyetli olduklarını gösteren bir belgeyi Bayındırlık Müdürlüğünden almaları gerektiği duyurulmuştur.<sup>14</sup>

Ne var ki bu ihalede tayin edilen müddet zarfında hiçbir teklif mektubu verilmemiş olduğundan eksiltme (2490) sayılı kanununun 40 ncı maddesi mucibince 2.2.2948 tarihinden 1.3.1948 tarihine kadar 28 gün müddetle pazarlığa çıkarılmıştır. Pazarlığın 1.3.1948 günü saat 15'te Konya İl Daimi Komisyonu'nda yapılacağı ve geçici teminatın 4036 lira olduğu, teklif mektuplarının 1.3.1948 günü saat 14.00'de kadar söz konusu komisyona verilebileceği bildirilmiştir.

Yine bu okulun en sona kalan kısımlarının pazarlık usulü ile ihale edilmesi İl Daimi Komisyonunca uygun görülmüştür.15

### Devlet- Müteahhit Anlaşmazlığı

Yedi ay önce temeli atılan, inşaatı da süratle ilerleyen duvarları ve kat örtüleri yapılmış, çatı betonarmesi de bitince inşaat durdurulmuştur. Çünkü kontrol memurları betonun zamansız döküldüğü için donduğunu iddia etmişler, yıkılmasını ve mukavelenin feshini istemişlerdir. Müteahhit ise betonun elverişli havalarda döküldüğünü, donmasına bilimsel olarak imkân bulunmadığından yıkamayacağını söylemiş, meteoroloji istasyonundan rapor ve mahkemeden üç yüksek mühendis getirterek betonu muayene ettirmiş ve mahkemeden olumlu karar almıştır. Kontrol makamları ise don olduğunda ısrar ettiklerinden Bayındırlık Bakanlığında bir müfettiş istenmiştir.

Tarafların iddia ve ısrarları inşaatın durdurulmasıyla neticelenmiştir. Bu durum şehirde ağızdan ağza meraklı bir masal gibi anlatılmıştır. Sorunun bir an önce çözümlen-

mesi herkesin yararına olacağı, gecikmenin öğrencileri olumsuz yönde etkileyeceği ifade edilmiştir.16

Anlaşmazlık çözüme kavuşturulunca Konya Valiliği, yeniden bir ihale açmıştır. Buna göre Merkez Güllükbaşı ilkokulunun 62543 lira 66 kuruş keşif bedelli son kısım inşaatı 23.9.1948 tarihinden 20.9.1948 tarihine kadar 28 gün müddetle kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarmış, 4691 lira olan geçici teminatın Özel Saymanlık Veznesi'ne yatırılması istenilmiş, teklif mektuplarının 20.9.1948 günü saat 14.00'e kadar İl Daimi Komisyonu Başkanlığına verileceği, eksiltmenin aynı gün saat 15.00'te yapılacağı bildirilmiş, isteklilere eksiltmeden üç gün önce Bayındırlık Müdürlüğünden alınmış ehliyet ve ticaret odaları belgelerini ibraz etmeleri gerektiği hatırlatılmıştır. 17 Yine inşaat biter bitmez okulun öğretime açılacağı ifade edilmiştir.18 Ne var ki düşünüldüğü gibi olmamış, Güllükbaşı okulunun inşaatı umulandan daha fazla sürmüştür. Güllükbaşı okulunun son inşaatı 88158 lira keşif bedellidir. 21 Temmuz'da kapalı zarf usulü ile ihaleye çıkarılacağı, okulun 1949-1950 öğretim yılında öğretime başlayacağı duyurulmuştur.19 Eksiltmeye yüzde 10.6 kuruş indirme ile katılarak genel toplamdan 2344 lira aşığına talip olan müteahhit Rifat Oturanç ihaleyi kazanmıştır. Okulun bir sonraki ders yılına yetiştirileceği yahut hazırlanacağı bilhassa vurgulanmıştır.20

Okulun inşaatı geciktikçe gecikmiş, 5662 liralık ikmal inşaatı emaneten yatırılmasına



karar verilmiştir.21

Öte yandan Güllükbaşı meydanındaki bu okulun inşası sona erince, şimdiye kadar kiralık ve küçük bir binada bulunan 19 Mayıs İlkokulunun buraya taşınması uygun görülmüştür.

Yine bu okulun öğrencileri yeni okul binasını dolduramayacaklarından yakınındaki Tatbikat Okulunun bazı sınıflarının da bu okula nakledileceği bildirilmiştir.22

13 Ocak 1950 Cuma günü, Vali ile Genel Meclis üyelerinin ziyaret edeceği, 19 Mayıs İlkokulu öğrencilerinin yerleştirildiği bu okulda, bu münasebetle okul idaresince bir tören hazırlığına girildiği, gelen konuklara ikramlarda bulunulacağı haberi basında yer almıştır.23

Güllükbaşı meydanında Özel İdare tarafından yaptırılan yeni ilkokul binasına şimdiye kadar kira ile küçük bir evde eğitim öğretim gören 19 Mayıs İlkokulu taşındığı için 13 Ocak 1950 Cuma günü saat 17.00'de toplantıları sona eren İl Genel Meclis üyeleri ve gazeteciler Vali Şefik Refik Soyer'le birlikte bu okulu ziyaret etmişlerdir. Milli Eğitim Müdürü, Bayındırlık Müdürü, İlköğretim Müfettişleri, Okul -Aile Birliği üyeleri, 19 Mayıs İlkokulu Başöğretmeni ile öğrenciler tarafından karşılanmışlardır.

Ziyaretçiler; okul binasının Başöğretmenle öğrencilerce büyük bir titizlikle tanzim edilen dershanelerini, müzesini ve diğer kısımlarını gezmişler, gördüklerinden memnun kalmışlardır. Misafirlere bu ziyaretten sonra okulun geniş odasında bir çay ziyafeti verilmiştir. Bu esnada Başöğretmen Hasan Değer bir konuşma yapmış ve Vali Şefik Refik Soyer'le Genel Meclis'in onuncu seçim dönemi üyelerine, Milli Eğitim'e böyle bir okul kazandırdıklarından dolayı öğretmenler ve öğrenciler adına teşekkür edilmiştir.

Konya Valisi de bu konuşmayı veciz bir hitabe ile karşlamış, bu binanın temelinin kendisinden önceki Vali Necmettin Ergin tarafından atıldığını hatırlatarak, onu da saygı ile anmak gerektiğine işaret etmiş, bütün okul binalarının aynı şekilde "mevzun binalara kavuşturulması"nın bütün memleket evlatları gibi kendisini de memnun ve mutlu edeceğini belirtmiştir. Bu arada bir küçük öğrencinin de samimi bir konuşma yaparak misafirlere "Hoş geldiniz!" dediği görülmüştür.24

## SONUÇ

Güllükbaşı İlkokulunun yapımı, yukarıda da zikredildiği üzere müteahhit- devlet anlaşmazlığı yüzünden biraz uzamıştır. Hemen hemen aynı yıllarda başlayan Şükrü Doruk İlkokulu ondan çok daha önce faaliyete geçmiştir. Bunun sebebi bu anlaşmazlık olmalıdır. İkinci bir sebep de Meram'da yaşayan insanlar okullarının (Şükrü Doruk İlkokulunun) yapımı için çok aktif çalışmışlar, komisyonlar kurmuşlar, parasal katkılarda bulunmuşlar, bundan daha önemlisi de önemli bir kamuoyu baskısı oluşturmuşlardır. Güllükbaşı İlkokulu için bunları söylemek imkânsızdır. Ancak bugün her iki okulun da yerinde olmadıkları bilinmektedir. Özellikle bir zamanların gözde okullarından biri olan 19 Mayıs İlkokulu, adından başlayarak bir dizi değişikliğe uğramıştır.

## DİPNOTLAR

- 1 Namık Ayas, Küllükbaşı Meydanı Ağaçlanamaz mı?, Ekekon, Sayı:2183, 25 Mart 1944, s.2
- 2 "Küllükbaşı," Ekekon, Sayı: 2192, 15 Nisan 1944, s.2
- 3 "Küllükbaşı Su İçinde", Ekekon, Sayı: 2194, 20 Nisan 1944, s.2
- 4 Lebib Karan, "Güllükbaşı ve Küllükbaşı", Ekekon, Sayı: 2363, 29 Mayıs 1945, s.2)
- 5 "Konya Valiliğinden", Ekekon, Sayı: 2678, 16 Haziran 1947, s.3,
- 6Küllükbaşı Okulu", Selçuk, Sayı: 172, 15 Temmuz 1947,s.2
- 7 "Güllük Okulu İhale Edildi", Ekekon, Sayı: 2689, 11 Temmuz 1947, s.2
- 8 "Güllük Başında Okul Temeli Atılıyor", Ekekon, Sayı: 2700, 6 Ağustos 1947, s.2
- 9 "Küllükbaşı İlkokuluna Ad Bulundu", Selçuk, Sayı: 172,15 Temmuz 947,s.2
- 10 "Güllükbaşı'nda Okul Temeli Atıldı", Ekekon, Sayı:2705, 22 Ağustos 1947, s.2
- 11 "Milli Eğitim Müdürlüğünden", Babalık, Sayı: 6881, 11 Kasım 1947, s.2)
- 12 "Güllükbaşı Okulu İnşaatı İlerliyor", Ekekon, Sayı: 2743, 21 Kasım 1947, s.2)
- 13 "Milli Eğitim Müdürlüğünden", Babalık, Sayı: 6900, 25 Aralık 1947, s.2
- 14 "İlan", Babalık, Sayı:6905, 8 Ocak 1948, s.3
- 15 "Güllükbaşı Okulunun İnşaat Bakıyesi", Ekekon, Sayı: 2776, 6 Şubat 1948, s.2)
- 16 Güllükbaşı Okulu Neden Yarı Kaldı?" Ekekon, Sayı: 2785, 27 Şubat 1948, s.2
- 17 "Konya Valiliğinden", Selçuk, Sayı: 286, 3 Eylül 1948, s.3
- 18 "Güllükbaşı Okulu Tamamlanıyor", Ekekon, Sayı: 2860, 25 Ağustos 1948, s.2
- 19 "Güllükbaşı Okulunun Son İnşaatı",Ekekon, Sayı: 2290, 1 Temmuz 1949, s.2
- 20 Güllükbaşı Okulu, Son İnşaat da İhale Edildi", Ekekon, Sayı:3000, 25 Temmuz 1949, s.2
- 21 "19 Mayıs Okulu İkmal İnşaatı", Selçuk, Sayı: 464, 5 Mayıs 1950, s.2)
- 22 "Güllükbaşı Okulu Açılıyor", Ekekon, Sayı: 3066, 6 Ocak 1950, s.1
- 23 "Güllükbaşı Okulunda Açılış Töreni", Ekekon, Sayı: 3066, 6 Ocak 1950, s.2)
- 24 "Yeni İlkokulda Çay Ziyafeti", Ekekon, Sayı: 3070, 16 Ocak 1950, s.3

## TAYY-İ ZAMAN

**S**arkacın ucunda hayat...  
Saatin tiktaklarında... İnsan bir şeyleri bölüp küçük parçalara ayırmayı ne çok sevdi; en çok da zamanı. Seneyi mevsimlere böldü sonra mevsimleri aylara, ayları haftalara; yetmedi haftaları günlere, günleri saatlere, saatleri dakikalara ve dakikalara... Şu fanideki yegâne hazinesi, tek varlığı olan ömrünü hapsetti böldüğü bu zaman dilimleri arasına.

Sarkacın ucunda hayat...

Odasına girip yatağına her uzandığında göz göze geldiği eski, sarkaçlı duvar saatinin buçuklu zaman dilimlerine asılı kaldı yarın ömrü. Dile kolay tam yirmi beş yıl. Dedesinden kalma bir nevi aile yadigarı bu ahşap sandıklı; altında dört zincir ve zincirlerden ikisinin ucunda birer kozalağı andıran sarkacıyla çocukluğuna ve ömrüne nüfuz eden eski saat... Her gece gözünü kapatmadan önce gördüğü son, ve her sabah uyanınca karşılaştığı ilk şeydir bu sarkaçlı saat. Sırasında dedesi ile onun yaşadığı; içine babasına ve kendi çocukluğuna ait çeşitli dönemleri de alan bir kronoloji fihristi ve çoğu siyah beyaz anılar sandığı...

Saatler yalnızca pille çalışır zannedersiniz. Büyük yalan efendim! Saatler ömürle çalışır. Mısal oturma odanızda ya da mutfaktaki duvar saatini ele alalım. Yıllar yılı duvarınızda ömrünüzü saniyelere bölen zamanın sessiz tanıkları sizden kaç kez pillerini değiştirmenizi istedi? Hafızanızı zorlayınız; ne kadar zorlarsanız zorlayın hatırlamaya gelen rakam bir elin parmaklarını geçmez. Zaman denen fani değirmenin ömürdür öğüttüğü zira.

Aynada seyretmeye aşına olduğunuz surat gibi tanış olur, dost olur; sırasında o nispette düşman olur duvar saatleri. Yalnızca duvar saatleri mi? Evdeki zamanın zabıt memurlarıdır onlar. Amenna; fakat evin dışında eski zamanlarda cep saatleri ki şöyle gümüş kösteklisinden hem kıyafeti tamamlayan şık bir aksesuar hem de kulağından tutup gezdirilen vaktin zabıtidir onlar. Sonra sonra kol saatleri ve şimdilerde telefon adı altında her

**FATMA  
TUTAK**



eve lazım, bin bir derde deva, cep çakması mahiyetine bürünmüş; kendimizi unutsak da onu asla unutamayacağımız, olmazsa olmazımız cep telefonları!

Hayatı boyunca okumaktan en çok zevk aldığı fikirleriyle, üslubuyla, söz varlığıyla kendine yakın bulduğu büyük üstat Ahmet Hamdi Tanpınar'ın en ilginç romanı saydığı Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nden bir cümle düştü bu anda aklına:

"Saatin kendisi mekân, yürüyüşü zaman, ayarı insandır... Bu da gösterir ki, zaman ve mekân, insanla mevcuttur!" Ne güzel tespit!

"Ayar saniyenin peşinde koşmaktır." diye geçiyordu bir yerinde de. Okudukça yazarla hemfikir olduğu o kadar çok nokta tespit etmişti ki.

Çeşitli boyutta ve tipte büyüklü küçüklü saatlerin; zaman mefhumunun ve beşer denilen muammanın işleyiş ve yaşayışı ile ilgili son derece orijinal tespitlerin bulunduğu kitabı, üstadın zekasına bir kez daha hayran olarak okumuştum bundan yıllar önce. O yılların haleti ruhiyesine ve içinde bulunulan ağır aksak koşullara nispetle ne sıra dışı bir düşünceydi. Ya o bu kadar da olmaz dediğiniz her yerde aslında olabilir ve dahi olmayacak şey değil dedirten dâhiyane kurgusu...

İnsan çocukluk ve gençlik döneminde zamanın kıymetini anlayamıyor, hoyratça sağa sola ve boş yere savurmaktan çekinmiyordu; çocuklukta zaman mefhumu başkaydı. Çocukların zamanı büyüklerin gözünde de oldukça ehemmiyetsiz bir şeydi tıpkı varlıkları ya da sözleri gibi. Otuzlu kırklı yaşlarda zaman, ciddi insanın hepsi mühim işlerle uğraşan, asık yüzlü adamlar arasında sarfettiği ciddi bir mefhum oluyordu! Ellili yaşlar ve



sonrasında ise zamanın tanımı bambaşka bir kimliğe bürünerek çıkıyordu karşınıza. Gençlik ve orta yaş çağlarında peşinden koştuğunuz ihtiyaçtan öte amaç haline gelen para sağlık ve huzur için bir araç oluveriyor; vakit, hani o -kalan vakit- ise öyle haybeye sarfedilemeyecek, önüne gelene harcanamayacak kadar değerli ve paha biçilemez bir cevher halini alıyordu.

Kahvaltı buluşklarını toparlayıp ellerini kurularken küçük katlanır mutfak masasının üzerinde bir kıpırtı farketti. Eski, küçük, tuşlu -her eve lazım- dı titreşen. Açma tuşuna basıp kulağına götürdü. Kızıydı arayan. Beş yaşındaki torununun okul çıkışına yetişemeyeceğini ve torununu okuldan almaya gidip gidemeyeceğini soruyordu. Artık çocuklar çok değerliydi, hele hele torunlar söz konusuysa ve işin ucunda biricik kızının ricası varsa akan sular dururdu.

Öğleden sonra evine yürüyüş mesafesindeki okulun yolunu tuttu. Hava serin olmakla beraber insanı üşütmüyen bir yumuşaklığa sahipti ve yerler az önce sepeleyen yağmurla nemliydi. Yolda ağır ağır yürürken kafasının içinde üstadın kitapta sarfettiği bazı sözler canlanıyordu. Misal; sağa sola koşuşturan insanları ve birbiri ardına sıralanan araçları gördükçe "Modern hayat ölüm düşüncesinden uzaklaşmayı emreder!" sözü dikiliyordu karşısına. Hemen arkasından "Benim çocukluğumun belli başlı imtiyazı hürriyetti." Sözü sanki tam da o an yeniden hayat buluyordu.

Okulun önüne geldiğinde çıkış zili çalması önce rengârenk üstlükleriyle minikler sö-



## Saatleri Ayarlama Enstitüsü

AHMET HAMDI TANPINAR

kün ediyordu okulun kapısından. Aralarından kırmızı kaşkol ve başında kırmızı beresi, sırtında mini mini çantasıyla etrafta annesini arayan torununu fark etti. Gözgöze geldiklerinde küçük kız var gücüyle ihtiyarın yanına koştu. Elinde tuttuğu kağıdı göstererek "Dedeciğim bak bugün saatleri öğrendik " dedi. Dedesi eğilip küçük kızın ışıklı gözlerinden öptü. Küçük kız elini dedesinin kocaman elleri içine yerleştirip yanı sıra yürümeye başladı. Bir ara ihtiyarın önüne geçip ışıklı gözlerini kırıştırtarak sordu: "Dedeciğim saat kaç?"



## PROFESYONELLERE SAHAYI DAR EDEN AMATÖRLERİ VARDI KONYA'NIN



**MUSTAFA  
GÜDEN**

**1** 980'li yıllar Konya Amatör Futbol Ligatorinde profesyonelleri aratmayacak kalibrede futbolcuların arz-ı endam ettiği dönemdir. Yeni nesil futbolseverlere 'abartı gibi gelse de' Kromspor, Demirspor, Kültürspor, Sarayönüspor, Sağlıkspor gibi, bugünün 2. Liginde zirveyi zorlayacak niteliğe sahip takımları vardı Konya'nın.

Türk futbolunun en büyük markalarından olan Teknik Direktör Özkan Sümer'in Konyaspor'u şampiyonluğa taşıdığı 1987-88 sezonunda, şimdi tarihin tozlu sayfalarına gömülen 1 Nolu Sahada unutulmaz bir idman maçı oynanmıştı mesela. Oyuncularına çift kale yaptırmak yerine bir amatör takımla maç

yaptırmayı tercih eden Özkan hoca o hafta Araplıspor'la oynamayı münasip görmüştü. Bekir, Salih, Celalettin, Karaliç, Cemal'li Konyaspor'a karşı Camcı Muammer'li, Ese'li, Alkan'lı, Bastı'li semt takımı Araplıspor. Fakat Konyaspor kesin favori diyenler yanılır!

Profesyoneller idman maçında neye uğradıklarını şaşırıp, yedikleri presle üç pas bile yapamıyor. Camcı Muammer virtüöz gibi arkadaşlarını öyle güzel organize ediyor ki, Konyaspor adeta soluksuz kalıyor. Sahanın tek eksiği taraftar; tribünler de dolu olsa, forma renklerinden mütevellit, zannedersiniz ki bir önceki sezonun Konyaspor-Sakıyaspor maçı oynanıyor.

Araplıspor'un iki golüne karşılık Konyaspor ancak bir gol bulabilmişti ve zaman daraldıkça sınırlar giderek geriliyordu. Herhalde son 15 dakikaya girilmişti ki, Karaliç'in ikili mücadelede Muammer'e yaptığı faul bardağı taşırdı. Özkan hoca baktı ki iş idman olmaktan çıkıyor, düdüğü çalıp tartışmalara noktayı koydu. Maç 'bildiğiniz' yanda kalmıştı.

\*\*

İşte böyle bir Konya Amatör Ligi vardı. Bir Pazar günü 1 Nolu sahada Konyaspor şampi-



**Rüştü Yıldırım**



**Sağlıkspor**

yonluk yarışında bir engeli geçmeye çalışırken 3 Nolu sahada da Sami Özdedeoğlu'nun antrene ettiği Kromspor ile Seyit Güneş'in takımı Sarayönüspor arasında 1. Kümenin kritik mücadelesi vardı. O yıllarda foto muhabirleri tac çizgisinde çalışabildiği için girip çıkmamız kolaydı; bir ara birkaç kare resim çekmek için 3 Nolu'nun yolunu tuttuk. Oda ne; tribün tıka basa dolu. Bizde amatör maçın büyümesine öyle kapılıyoruz ki bir, iki, üç fotoğraf derken adeta unutuyoruz profesyonelleri.

\*\*

Faruk Saydan'ın çalıştırdığı Yeni Sağlıkspor şampiyonlukta her daim iddialıydı. Allah için, kalifiye bir kadrosu ve nefis futbol yapısına da sahipti. Kalede Mümin, defansta Hasan, orta sahada Abdullah, Önder, Nazım, forvette Zafer, Rüştü... Olsa da seyretsek dedirten oyuncuları.

Bir maçta Rüştü sinirlerine hâkim olamamış, gördüğü kırmızı kart sebebiyle de iki maç

ceza almıştı. Zorlu geçen o haftaların ardından, derbi maçla sahalara dönmeye hazırlanıyordu. Okullar tarafındaki soyunma odalarının önünde akşamüzeri antrenman öncesi toplanmış muhabbet ediyorduk. Neşesiyle arkadaşlarına moral kaynağı olan Rüştü'ye bir ara "Kardeş iki haftadır yoksun, bu hafta ne yaparsın?" diyorum. Zannediyoruz ki, 'Gol atmaya özledim, galibiyet benden' diyecek. Herkes kendine dikkat kesilmişken, o "İki haftadır oynamıyorum ya, kart görmeyi özledim. Bu hafta bir kırmızı daha görürüm artık" diyerek bütün takımı kahkahaya boğdu. Gel gör ki, o gün 'Rüştü bu hafta da kırmızı kart göreceğim, dedi' diye bir haber yazmamıştık; biliyorduk ki latifeden ibaretti.

Pazar günü 3 Nolu saha unutulmaz bir maç sahne oluyordu. 2. yanda Güneş nedeniyle 2 Nolu saha yönündeki kalenin arkasındaydık, Mümin için hiç kolay olmuyordu, hatta bir de gol yemişti. Sağlıkspor hayli zorlanıyor. Sinirlerin gerildiği bir anda önce Rüştü'nün sesi yankılandı, sonra keskin bir düdük sesiyle oyun durdu ve hakemin cebinden bir kırmızı kart yükseldi göğe doğru. Konya Amatör Liglerinin gol kralı elleri belinde kalakalmıştı. İtirazlardan sonra Rüştü sahayı başı önde terk ederken, Mümin kaleye döndüğü sırada göz göze geliyoruz ve zihninde bir şimşek çakıyor; "Kardeş, sana demedi miydi bu 'bir kırmızı kart daha göreceğim' diye. Bak dediğini yaptı" dedi.

Elbette Rüştü dostumuz, isteyerek görmemişti o kartı. Fakat yıllar sonra bir büyüğümüzden duymuştuk, "Söz vücut bulur" diye. Olsa olsa bu sözün tezahürüydü Rüştü'nün kartı.



Muammer Durukan



Kromspor